

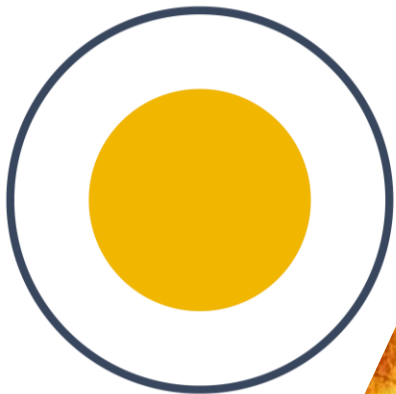

KAUNO TECHNOLOGIJŲ
MOKYMO CENTRAS

EKOLOGIJOS ASPEKTAI

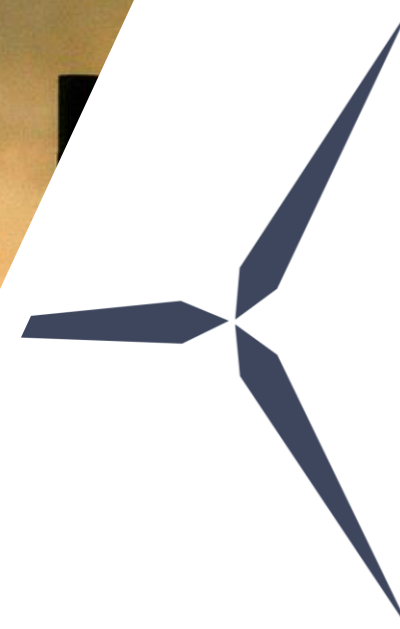
METODINIS RENGINYS-SEMINARAS
„ŽALIASIS KURSAS PROFESINIAME MOKYME“
2025-03-05

Statybos skyriaus vedėjas Rūtenis Jančius
Metodininkas Tomas Kazlauskas

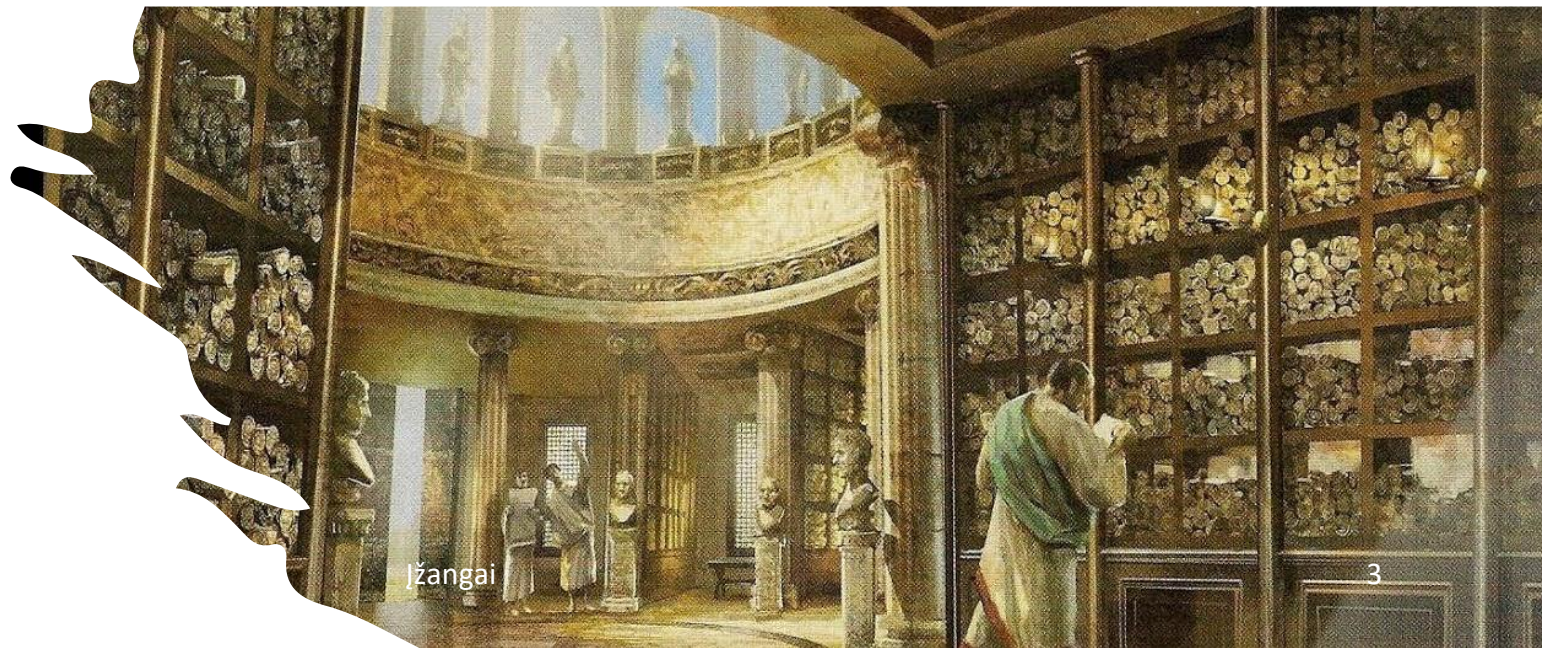

Įžanga

- *Aplinkos krizė*
- *žmogaus veikla*
- *ekologinis sąmoningumas*
- *žmogaus patirtis*
- *įsitikinimai*
- *elgesys.*

- **Žinios,**
- **aplinkos vaidmuo,**
- **sąmoningumas,**
- **vertybės,**
- **elgesio pasekmės,**
- **atsakomybės
prisiėmimas.**

Kas yra poveikis aplinkai?

Poveikis aplinkai – tai natūralūs arba žmogaus aplinkos pokyčiai, tiesiogiai atsirandantys dėl veiklos, galintys turėti neigiamą poveikį orui, žemei, vandeniui, žuvims ir laukinei gamtai arba ekosistemos gyventojams. **Tarša ar sunaikinimas, atsirandantis dėl veiksmo, galintis turėti trumpalaikių ar ilgalaikių pasekmių, yra laikomas poveikiu aplinkai.** (dr. Thomas Abdallah, 2017).

Dabartinę klimato kaitą, su kuria susiduria Žemė, sukelia didėjanti pasaulinė temperatūra. ***Žmogaus veikla keičia Žemės atmosferą greičiau nei ji kada nors pasikeitė per savo istoriją.***

Žmogaus veikla – tai eilė veiksmų, kuriuos žmonės primeta ekosistemai savo vystymosi poreikiams tenkinti ir yra gana plati sąvoka, apimanti žmonių vykdomą žemės išteklių naudojimą, gamtos išteklių naudojimą ir aplinkos apsaugos veiklą (Zhang et al., 2022)

Žmonės įvairiais būdais veikia fizinę aplinką:

gyventojų perteklius;

Tarša;

iškastinio kuro deginimas;

miškų naikinimas.

Žmogaus veikla tapo viena iš didžiausių priežasčių, kuri sukėlė:

klimato kaitą;

dirvožemio eroziją;

Blogą oro kokybę;

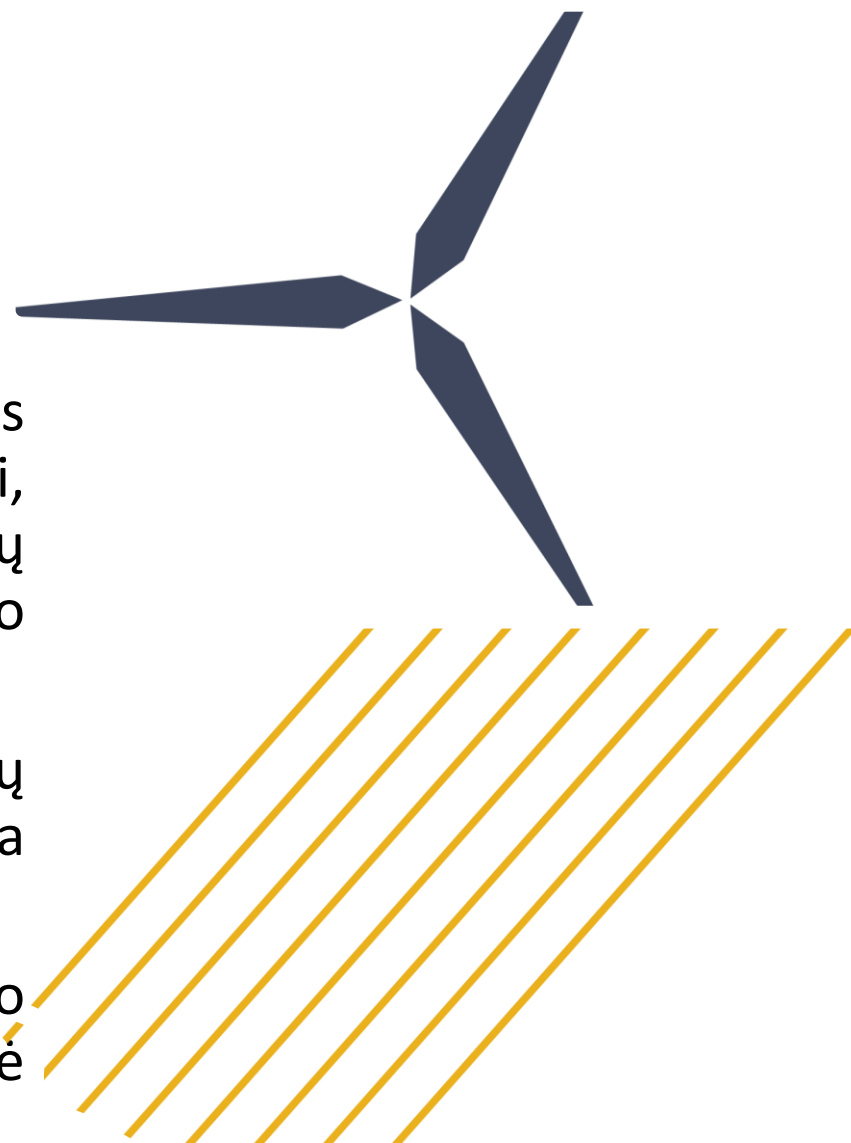
užterštą vandenį.

Šis neigiamas poveikis gali paveikti žmonių elgesį ir paskatinti masines migracijas arba kovas dėl švaraus vandens.

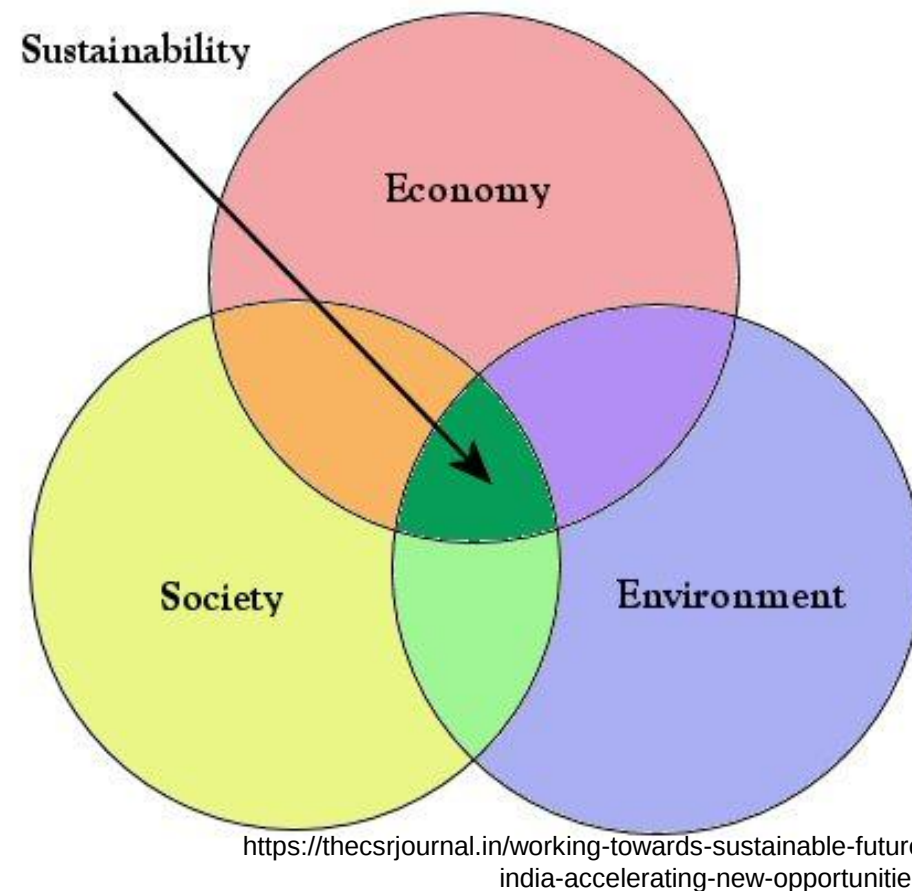

Kas yra ekologija?

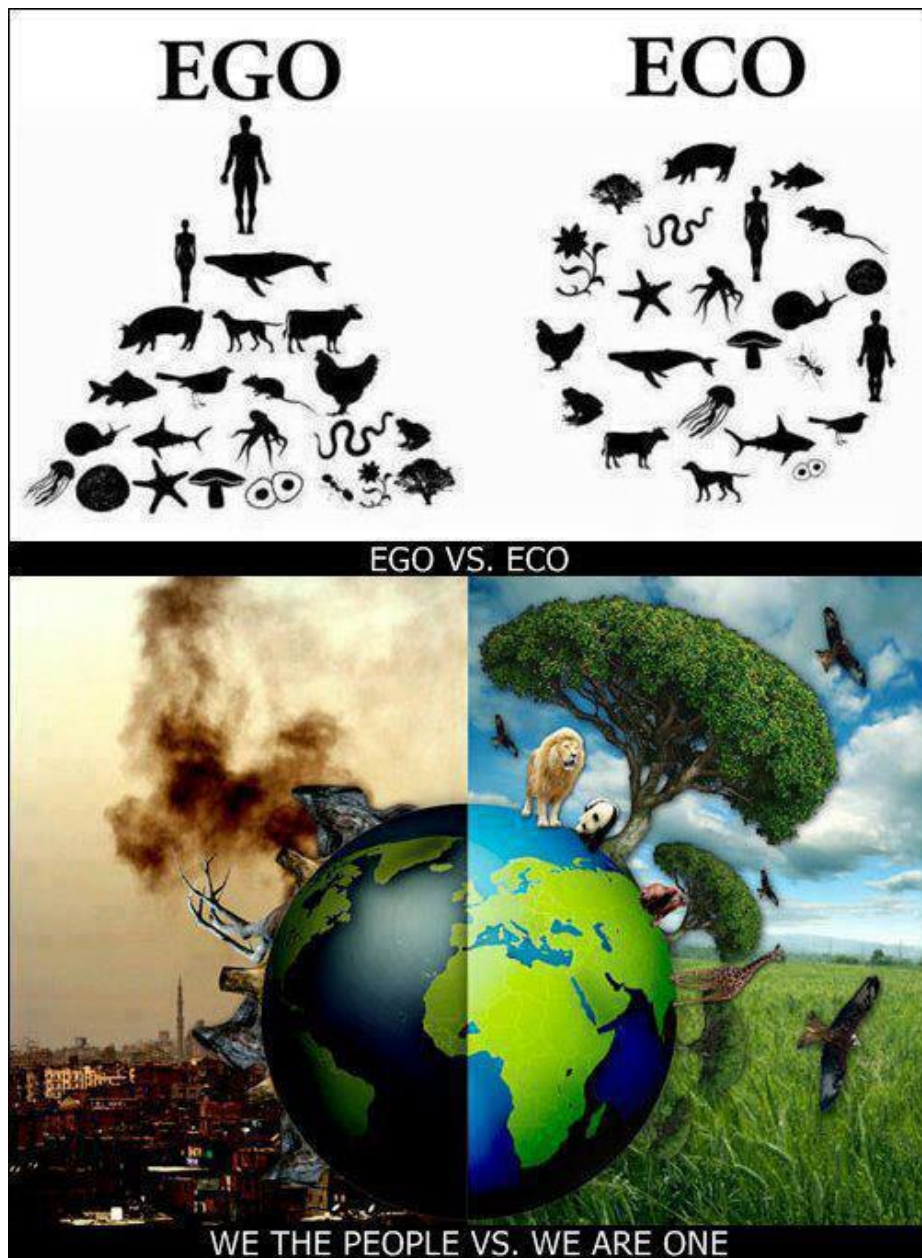
- Sąvoka **ekologija** kilusi iš dviejų graikiškų žodžių, t. y.:
 - ✓ „**oikos**“ – namų ūkis, gyvenamoji vieta;
 - ✓ „**logos**“ reiškia „mokslas“ arba diskursas, reiškiantis organizmą ir jo gyvenimo vietą, t. y. „namuose“. Taigi, ekologija yra biologijos šaka, nagrinėjanti gyvų organizmų santykius su juos supančia aplinka, jų įpročius, gyvenimo būdus ir kt.
- Ekologija yra mokslas tiriantis gyvųjų organizmų tarpusavio sąveiką ir jų santykis su gyvenamąja aplinka (Kumar, 2018, Gražulevičienė, 2002).
- Žodį ekologija Henry David Thoreau pirmą kartą pavartojo viename iš savo laiškų 1858 m., tačiau jis nepateikė konkretaus apibrėžimo.

Darnaus vystymosi reikšmė

Ekologinės etikos reikšmė

- Žmonių moraliniai santykiai su gamtos pasauliu ir atsakomybė.
- Ekologinės etikos tikslas - suteikti **etinį pagrindą** ir **moralinę motyvaciją** pasaulio aplinkos apsaugai.
- Aplinkos etika padeda apibrėžti žmogaus **moralinius ir etinius įsipareigojimus** aplinkai.
- Norint suvokti etinę ekologijos perspektyvą, reikia visuotinai pritaikyti evoliucinę-ekologinę pasaulėžiūrą pasitelkiant *gamtos mokslų švietimą*, o po to šią pasaulėžiūrą paversti politika ir praktika (Callicott , 2012).

Švietimo reikšmė

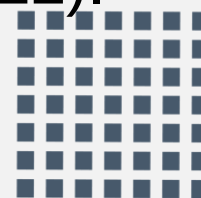
- Ekologinis švietimas yra **priemonė**;
- Švietimas, išryškina žmogaus **dorybes**,
- Švietimas formuoja **ekologinę sąmonę**;
- Ekologinis ugdymas susijęs su **pažinimu**, įvairių aplinkos sistemų ryšių **supratimu**, žmogaus **poveikio aplinkai suvokimu**, **atsakingo požiūrio** ir **elgesio su aplinka formavimu**.
- Ekologinis ugdymas tampa pamatu brandžiai asmenybei, kuri turi:
 - ✓ esmines ekologines žinias,
 - ✓ gebėjimus ir vertybines nuostatas padedančias siekti gamtos išsaugojimo.

Statybos problema

- Urbanizacija yra viena iš pagrindinių XXI amžiaus pasaulinių aplinkosaugos problemų;
- Sparti urbanizacija ir statyba sukelia reikšmingus žemės dangos pokyčius, degraduojančią aplinką ir naujas ekosistemas, kurios turi didelį poveikį biologinei įvairovei ir žmonių gerovei;
- Įrodyta, kad urbanizacija prisideda prie vietinių rūšių išnykimo ir invazinių rūšių plitimo;
- Vis daugiau įrodymų rodo, kad miestuose neegzistuojanti arba nualinta gamta gali turėti neigiamą poveikį sveikatai. (Weisser ir kt. 2022).

Tvarios statybos svarba

- Paspartėjusi urbanizacija sukėlė daug ekologinių ir aplinkos problemų, tokių kaip dirvožemio erozija, vandens išteklių trūkumas ir augmenijos naikinimas.
- Ekosistemoms gresia funkcinės būklės blogėjimas ir disbalansas, o tai gali neigiamai paveikti tvarią miestų plėtrą.
- Tvari praktika statybų pramonėje, susijusi su kliento poreikių tenkinimu, nepažeidžiant aplinkos, ekonominių ir socialinių veiksnių.
- *Taigi iššūkis įgyvendinti tvarią statybą – ne tik aprūpinti pakankamai būstu, sparčią urbanizaciją ir infrastruktūros trūkumą, bet ir tai daryti socialiai ir ekologiškai atsakingai, tenkinant žmonių poreikius (Janipha ir kt., 2023).*

Ekologiška statyba

PAREMTA

energiją taupančiais
sprendimais ir
energiją tausojančiais
įgyvendinimo būdais

nekenkiančiais
aplinkai

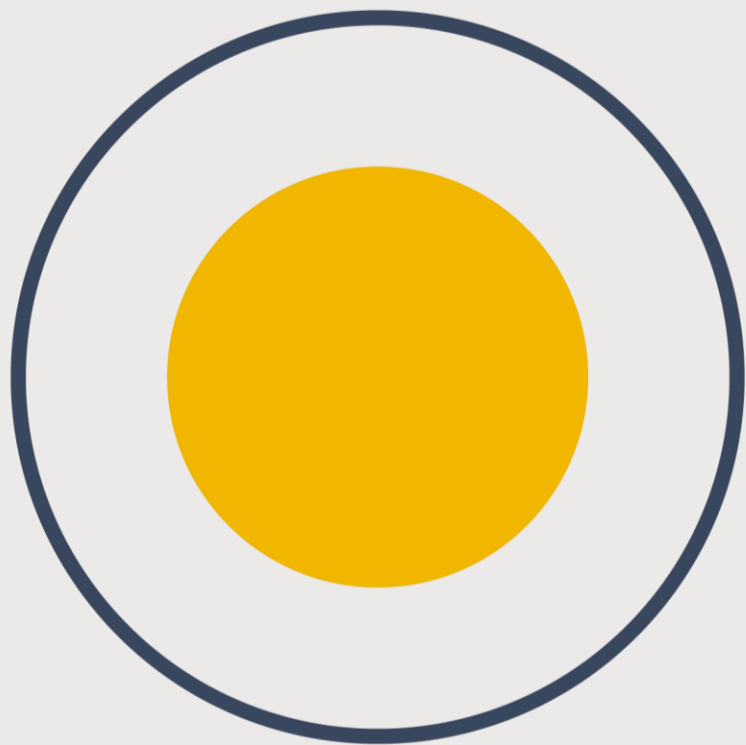
draugiška gamtai ir
su ja reikšmingai
susijusi bei daug
mažiau aplinką
teršianti statyba

formuoja sveiką ir
harmoningą vartotojų
ir darbuotojų erdvę,
kartu mažinant
energijos sąnaudas
pastatų statybai ir
eksploatacijai

(Ibádov, 2020)

Děkojame už dėmesį